



چکیده نتایج

طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور - ۱۴۰۲

(اجرای ۱۴۰۳)

دفتر آمارهای انرژی، صنعت و زیربنایی

اسفند ۱۴۰۳



مرکز آمار ایران

علم  
 اعم  
 لخاص  
 ابدن کار در برودت کاغذ آگاهان

### نشانه‌های نشریات مرکز آمار ایران

-	آمار گردآوری نشده است.
...	آمار در دسترس نیست.
x	ذاتاً یا عملاً وجود ندارد.
xx	جمع و محاسبه غیر ممکن یا بی‌معنی است.
	رقم کمتر از نصف واحد است.
//	رقم (نسبت) ناچیز و قابل صرف نظر کردن است.
*	رقم غیر قطعی است.
**	رقم جنبه تخمینی دارد.
⊙	به دلیل حفظ محرمانگی، رقم قابل انتشار نیست.

اختلاف در سرجمع‌ها به علت سرراست کردن ارقام است. محاسبه نسبت‌ها و شاخص‌ها قبل از سرراست کردن ارقام صورت گرفته است.



مرکز آمار و تحقیقات ایران

## مقدمه

تولید مواد معدنی نقطه آغاز یک زنجیره تامین باارزش در بخش‌های مختلف اقتصادی به ویژه صنعت و ساختمان محسوب می‌شود. معادن در ایجاد اشتغال پایدار و تولید ارزش افزوده نقش به‌سزایی دارند. صادرات مستقیم و غیرمستقیم تولیدات مواد معدنی و صنایع معدنی در اقتصاد سهم عمده‌ای دارد. بهره‌برداری صحیح و علمی از ذخایر انبوه و متنوع معدنی کشور مستلزم برنامه‌ریزی‌های دقیق بوده و این هدف جز با در اختیار داشتن آمار و اطلاعات دقیق و به هنگام از فعالیت‌های این بخش میسر نخواهد شد. طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور با هدف تهیه آمار و اطلاعات مربوط به عملکرد این بخش و محاسبه سهم آن در تولید ناخالص داخلی کشور، مقدار و ارزش تولیدات مواد معدنی، مقدار و ارزش صادرات مستقیم، ارزش افزوده، ترکیب نیروی انسانی، مقدار استخراج مواد معدنی، ارزش سرمایه‌گذاری و ... هر ساله به اجرا گذاشته می‌شود.

طرح آمارگیری از معادن سال ۱۴۰۳ که چهل و دومین طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور می‌باشد، با مراجعه به ۷۷۹۹ معدن در سراسر کشور انجام شده است. بدیهی است جمع‌آوری اطلاعات هر سال، بعد از نهایی شدن حساب‌های مالی امکان‌پذیر خواهد بود. لذا در طرح آمارگیری از معادن سال ۱۴۰۳ اطلاعات مربوط به یک سال قبل (سال ۱۴۰۲) جمع‌آوری شده است. این نشریه در دفتر آمارهای انرژی، صنعت و زیربنایی مرکز آمار ایران توسط کارشناسان آمارهای معدن تهیه شده است و در نشانی [www.amar.org.ir](http://www.amar.org.ir) قابل دسترسی است.

مرکز آمار ایران

مرکز آمار ایران

## مشخصات کلی طرح

### هدف

هدف اصلی از تهیه و اجرای طرح آمارگیری از معادن متشکل کشور، تهیه اطلاعات جامع و به هنگام از ویژگی‌های معادن در حال بهره‌برداری کشور، برای برنامه‌ریزی توسعه و اتخاذ سیاست‌های اقتصادی و ارزیابی نتایج حاصل از اجرای برنامه‌های توسعه به ویژه توسعه بخش معدن می‌باشد.

### جامعه هدف

جامعه هدف این طرح تمامی معادن متشکل و در حال بهره‌برداری کشور (بجز معادن نفت، گاز و مواد رادیو اکتیو) در سال ۱۴۰۲ است.

### واحد آماری

هر یک از معادن متشکل و در حال بهره‌برداری کشور (بجز معادن نفت، گاز و مواد رادیو اکتیو) در سال ۱۴۰۲ واحد آماری این طرح را تشکیل می‌دهد.

### چارچوب نمونه گیری

چارچوب نمونه گیری این طرح فهرست تمامی معادن متشکل و در حال بهره‌برداری کشور است که براساس مجوزهای صادره توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، تهیه و با استفاده از اطلاعات آمارگیری سال قبل به هنگام شده است.

### زمان آماری

زمان آماری این طرح از اول فروردین تا آخر اسفند سال ۱۴۰۲ بوده است.

### زمان آمارگیری

زمان آمارگیری این طرح از اوایل تیر تا اواخر مهر ماه سال ۱۴۰۳ بوده است.

### روش آمارگیری

روش آمارگیری این طرح برای کلیه معادن به صورت سرشماری بوده است.

## تعاریف و مفاهیم

### معادن

محدوده‌ای که شامل ذخیره معدنی است. لازم به ذکر است که در این طرح معادن نفت، گاز و اورانیوم پوشش داده نمی‌شود.

### شاغلان

تمامی افرادی هستند که در داخل یا خارج معدن به صورت تمام وقت یا پاره وقت برای معدن کار می‌کنند. شاغلان از نظر وظیفه‌ای که به عهده دارند به دو گروه شاغلان تولیدی و شاغلان اداری، مالی و خدماتی تفکیک می‌شوند.

### مقدار تولیدات معدن

مجموع تولیدات قابل عرضه (فروش) معادن شامل مواد معدنی خام و فرآوری شده در محل معدن است.

### ارزش کل تولیدات

مجموع ارزش تولیدات قابل عرضه (فروش) معادن شامل مواد معدنی خام و فرآوری شده بر اساس قیمت فروش، در محل معدن است.

### سرمایه‌گذاری (ارزش تغییرات اموال سرمایه‌ای)

سرمایه‌گذاری عبارت است از تغییرات ایجاد شده در ارزش اموال سرمایه‌ای (ارزش خرید یا تحصیل و هزینه تعمیرات اساسی منهای ارزش فروش یا انتقال اموال سرمایه‌ای) طی دوره آماری.

### جبران خدمات شاغلان

جبران خدمات شاغلان عبارت است از مزد و حقوق و سایر پرداختی‌ها (پول و کالا و...) به شاغلان.

### ارزش افزوده

عبارت است از مابه‌التفاوت ارزش دریافتی‌ها و ارزش پرداختی‌ها یا به عبارتی مابه‌التفاوت ارزش ستانده و ارزش داده فعالیت معدنی.

## طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌های معدنی

توضیحات	شرح فعالیت	کد فعالیت
	استخراج زغال سنگ و زغال قهوه‌ای	۰۵
	استخراج زغال سنگ خشک	۰۵۱
	استخراج زغال سنگ خشک	۰۵۱۰
	استخراج لیگنیت (زغال قهوه‌ای)	۰۵۲
	استخراج لیگنیت (زغال قهوه‌ای)	۰۵۲۰
در این طرح آمارگیری نمی‌شود	استخراج نفت خام و گاز طبیعی	۰۶
در این طرح آمارگیری نمی‌شود	استخراج نفت خام	۰۶۱
در این طرح آمارگیری نمی‌شود	استخراج نفت خام	۰۶۱۰
در این طرح آمارگیری نمی‌شود	استخراج گاز طبیعی	۰۶۲۰
	استخراج کانه‌های فلزی	۰۷
	استخراج کانه‌های آهن	۰۷۱
	استخراج کانه‌های آهن	۰۷۱۰
	استخراج کانه‌های فلزی غیر آهنی	۰۷۲
در این طرح آمارگیری نمی‌شود	استخراج کانه‌های اورانیوم و تورنیوم	۰۷۲۱
	استخراج سایر کانه‌های فلزی غیر آهنی	۰۷۲۹
	استخراج سایر معادن	۰۸
	استخراج سنگ، شن و ماسه و خاک رس	۰۸۱
	استخراج سنگ، شن و ماسه و خاک رس	۰۸۱۰
	استخراج معادن طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۰۸۹
	استخراج مواد معدنی شیمیایی و کودهای معدنی	۰۸۹۱
	استخراج تورب	۰۸۹۲
	استخراج نمک	۰۸۹۳
	استخراج سایر معادن طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۰۸۹۹



## خلاصه یافته‌ها

### تعداد معادن در حال بهره‌برداری کشور

- نتایج طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که تعداد ۶۴۵۱ معدن به فعالیت مشغول بوده‌اند که نسبت به سال ۱۴۰۱ (۵۷۶۱ معدن)، ۱۲/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. از این تعداد، ۱۷۴۰ معدن (۹/۸ درصد افزایش) مربوط به استخراج شن و ماسه، ۸۴۱ معدن (۹/۴ درصد افزایش) استخراج سنگ‌های تزئینی و ۸۰۷ معدن (۱۲/۱ درصد افزایش) مربوط به استخراج سنگ لاشه می‌باشد. استان‌های خراسان رضوی، فارس و سمنان، به ترتیب با تعداد ۶۳۲، ۴۳۷ و ۴۲۳ معدن، بیشترین و استان‌های البرز، ایلام و گیلان به ترتیب با ۶۱، ۴۹ و ۴۶ معدن کمترین معادن در حال بهره‌برداری کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

### تعداد شاغلان و مزد و حقوق و پرداختی بابت جبران خدمات

- نتایج به دست آمده از آمارگیری نشان می‌دهد که مجموعاً ۱۴۴۰۸۷ نفر در معادن در حال بهره‌برداری کشور به کار اشتغال داشته‌اند که از این تعداد ۳۱۷۶۵ نفر کارگران ساده، ۴۰۳۴۹ نفر کارگران ماهر، ۹۸۹۴ نفر تکنسین‌ها، ۱۰۵۲۶ نفر مهندسين، ۲۴۱۰۰ نفر شاغلان امور حمل و نقل و ۲۷۴۵۲ نفر شاغلان امور اداری و مالی بوده‌اند.
- تعداد شاغلان با ۱۰۱۲۵ نفر افزایش، حدود ۷/۶ درصد و جبران خدمات شاغلان با ۷۹۵۴۳ میلیارد ریال افزایش، ۳۳/۹ درصد تغییر داشته‌اند.
- در سال ۱۴۰۲ استان‌های کرمان، یزد و خراسان جنوبی به ترتیب با ۳۴۲۸۷، ۱۸۰۸۲ و ۹۷۵۴ نفر بالاترین تعداد شاغلان را به خود اختصاص داده‌اند.
- در بین فعالیت‌های مختلف، معادن سنگ آهن، سنگ مس و شن و ماسه به ترتیب با ۳۹۶۵۵، ۲۰۳۱۱ و ۱۷۷۳۸ نفر بیش‌ترین تعداد شاغلان را دارا بوده‌اند. لازم به ذکر است که تعداد شاغلان زن در سال ۱۴۰۲ با ۴۹۰ نفر افزایش نسبت به سال ۱۴۰۱ از ۱۷۳۰ نفر به ۲۲۲۰ نفر رسیده است.

### مقدار تولید، ارزش تولید و ارزش صادرات مستقیم معادن در حال بهره‌برداری

- در سال ۱۴۰۲، حدود ۵۳۵۲۵۷ هزار تن مواد معدنی به ارزش ۴۰۷۶۸۷۲ میلیارد ریال تولید شده است. از این مقدار حدود ۲۸۳۴ هزار تن مواد معدنی به ارزش ۱۱۶ میلیون دلار به طور مستقیم از معدن به خارج از کشور صادر شده است. این درحالی است که در سال ۱۴۰۱، حدود ۱۳۱۹ هزار تن مواد معدنی به ارزش بیش از ۸۶ میلیون دلار صادر شده است. به این ترتیب، مقدار صادرات مستقیم معادن در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال ۱۴۰۱ حدود ۱۱۴/۹ درصد و ارزش آن (برحسب دلار) ۳۴/۹ درصد افزایش داشته است.
- بررسی نتایج طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری سال ۱۴۰۲ در خصوص توزیع استانی ارزش تولیدات نشان می‌دهد که استان‌های کرمان، یزد و خراسان رضوی به ترتیب با ۱۷۹۹۰۹۱، ۸۱۳۶۷۸ و ۳۵۳۷۳۴ میلیارد ریال بالاترین ارزش تولید سالانه را به خود اختصاص داده‌اند.
- ارزش کل تولیدات معادن در حال بهره‌برداری کشور در سال ۱۴۰۲ بالغ بر ۴۰۷۶۸۷۲ میلیارد ریال بوده است و در بین فعالیت‌های مختلف، معادن سنگ آهن، سنگ مس و سنگ سرب و روی به ترتیب با ۲۲۸۶۶۷۲، ۹۳۴۴۶۲ و ۱۹۴۸۷۸ میلیارد ریال بالاترین ارزش تولید سالانه را داشته‌اند.

### ارزش سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری

- ارزش سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال ۱۴۰۱، ۸/۳ درصد افزایش داشته است.
- نتایج طرح نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۲ ارزش سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری کشور ۱۴۴۵۱۶ میلیارد ریال بوده است و در بین فعالیت‌های مختلف، سنگ آهن، شن و ماسه و سنگهای تزئینی به ترتیب با ۶۰۶۱۳، ۲۰۰۴۶ و ۱۲۴۳۴ میلیارد ریال بیش‌ترین سرمایه‌گذاری را داشته‌اند.
- در کشور، استان‌های کرمان، یزد و اصفهان به ترتیب با ۳۲۲۱۷، ۲۷۳۷۶ و ۱۱۵۷۳ میلیارد ریال بیش‌ترین سرمایه‌گذاری سالانه را دارا بوده‌اند.
- از کل ۱۴۴۵۱۶ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری در سال ۱۴۰۲، مبلغ ۱۰۵۲۰۸ میلیارد ریال مربوط به ماشین‌آلات، ابزار و وسایل کار با دوام، ۹۰۶۲ میلیارد ریال مربوط به وسایل نقلیه، ۴۴۸۰ میلیارد ریال مربوط به لوازم و تجهیزات

اداری، ۱۳۴۴۲ میلیارد ریال مربوط به ساختمان و تاسیسات (بدون زمین)، ۳۲۹۲ میلیارد ریال مربوط به راه اختصاصی، ۷۲۳۵ میلیارد ریال مربوط به توسعه و اکتشاف، حدود ۲۵۸ میلیارد ریال مربوط به نرم‌افزارهای رایانه‌ای و ۱۵۴۰ میلیارد ریال مربوط به سایر موارد سرمایه‌گذاری بوده است.

### ارزش افزوده معادن در حال بهره‌برداری

- نتایج طرح نشان می‌دهد که ارزش افزوده حاصل از معادن در حال بهره‌برداری کشور در سال ۱۴۰۲ حدود ۳۴۳۳۹۶۴ میلیارد ریال بوده که نسبت به سال ۱۴۰۱، ۳۱/۲ درصد افزایش داشته است.
- استان‌های کرمان، یزد و خراسان رضوی به ترتیب با ۱۵۰۳۲۸۵، ۶۷۷۸۶۶ و ۳۰۰۰۵۹ میلیارد ریال بیش‌ترین ارزش افزوده را داشته‌اند.
- در بین فعالیت‌های مختلف، معادن سنگ آهن، سنگ مس و سنگ سرب و روی به ترتیب با ۱۸۵۴۸۴۳، ۸۵۴۳۱۹ و ۱۸۱۱۵۱ میلیارد ریال بالاترین ارزش افزوده را داشته‌اند.

جدول ۱- روند نماگرهای مهم طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور سال‌های ۱۳۹۶-۱۴۰۲

نماگر	واحد/ درصد تغییر نسبی	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲
معادن	تعداد	۵۳۵۳	۴۹۱۶	۴۹۷۴	۵۷۸۲	۶۰۲۵	۵۷۶۱	۶۴۵۱
	درصد تغییر نسبی	۹/۰	-۸/۲	۱/۲	۱۶/۲	۴/۲	-۴/۴	۱۲/۰
شاغلان	تعداد	۹۵۸۳۱	۹۹۷۳۴	۱۰۷۰۷۴	۱۲۰۳۲۷	۱۳۰۳۵۸	۱۳۳۹۶۲	۱۴۴۰۸۷
	درصد تغییر نسبی	۲/۵	۴/۱	۷/۴	۱۲/۴	۸/۳	۲/۸	۷/۶
جبران خدمات	میلیارد ریال	۲۹۸۵۷	۴۱۱۴۷	۶۳۰۰۷	۱۰۲۹۱۹	۱۴۸۶۷۷	۲۳۴۵۱۴	۳۱۴۰۵۷
	درصد تغییر نسبی	۲۴.۹	۳۷.۸	۵۳.۱	۶۳.۳	۴۴/۵	۵۷/۷	۳۳/۹
ارزش کل تولیدات	میلیارد ریال	۲۵۰۴۸۵	۳۹۴۵۲۵	۶۵۰۳۱۰	۱۴۹۳۶۹۵	۲۷۵۰۲۴۱	۳۱۱۶۴۲۸	۴۰۷۶۸۷۲
	درصد تغییر نسبی	۵۱/۱	۵۷/۵	۶۴/۸	۱۲۹/۷	۸۴/۱	۱۳/۳	۳۰/۸
ارزش سرمایه‌گذاری	میلیارد ریال	۲۱۶۹۴	۱۹۴۷۶	۳۰۴۲۷	۵۴۸۶۶	۷۸۷۶۵	۱۳۳۴۱۲	۱۴۴۵۱۶
	درصد تغییر نسبی	۶/۵	-۱۰/۲	۵۶/۲	۸۰/۳	۴۳/۶	۶۹/۴	۸/۳
ارزش داده	میلیارد ریال	۵۹۱۷۹	۹۰۰۶۰	۱۵۹۹۳۹	۲۵۵۸۲۶	۵۸۱۶۱۴	۵۶۲۷۲۸	۶۹۸۲۸۷
	درصد تغییر نسبی	۳۰/۵	۵۲/۲	۷۷/۶	۶۰/۰	۱۲۷/۳	-۳/۲	۲۴/۱
ارزش ستانده	میلیارد ریال	۲۵۴۲۹۴	۳۹۸۰۴۸	۶۵۶۴۴۰	۱۵۰۷۵۴۹	۲۷۷۹۱۶۰	۳۱۷۹۸۸۰	۴۱۳۲۲۵۲
	درصد تغییر نسبی	۵۰/۸	۵۶/۵	۶۴/۹	۱۲۹/۷	۸۴/۳	۱۴/۴	۲۹/۹
ارزش افزوده	میلیارد ریال	۱۹۵۱۱۵	۳۰۷۹۸۸	۴۹۶۵۰۱	۱۲۵۱۷۲۳	۲۱۹۷۵۴۶	۲۶۱۷۱۵۳	۳۴۳۳۹۶۴
	درصد تغییر نسبی	۵۸/۳	۵۷/۸	۶۱/۲	۱۵۲/۱	۷۵/۶	۱۹/۱	۳۱/۲
شاخص قیمت تولید کننده معادن	شاخص	۱۲۴/۰	۱۹۷/۳	۲۹۵/۹	۵۳۱/۹	۱۰۰۲۶	۱۲۴۱/۹	۱۷۸۸/۳
	درصد تغییر نسبی	۲۴/۰	۵۹/۱	۵۰/۰	۷۹/۸	۹۲/۹	۲۱/۰	۴۴/۰

۱۳۹۵ = ۱۰۰

جدول ۲- تعداد معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب فعالیت ۱۴۰۱-۱۴۰۲

شرح	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲	درصد تغییر	سهم از کل (%)
کل بخش معدن	۵۷۶۱	۶۴۵۱	۱۲.۰	۱۰۰/۰
استخراج زغال سنگ خشک	۱۰۱	۱۰۷	۵.۹	۱.۷
استخراج سنگ آهن	۲۵۴	۲۹۷	۱۶.۹	۴.۶
استخراج سنگ سرب و روی	۶۲	۷۰	۱۲.۹	۱.۱
استخراج سنگ طلا	۲۰	۲۳	۱۵.۰	۰.۴
استخراج سنگ مس	۹۸	۱۳۵	۳۷.۸	۲.۱
استخراج سنگ کرومیت	۷۲	۱۰۵	۴۵.۸	۱.۶
استخراج سنگ منگنز	۳۶	۵۵	۵۲.۸	۰.۹
استخراج بوکسیت	۱۸	۲۰	۱۱.۱	۰.۳
استخراج سنگ نیکل، آنتیموان و تیتانیوم	۳	۳	-	۰.۰
استخراج شن و ماسه	۱۵۸۴	۱۷۴۰	۹.۸	۲۷.۰
استخراج سنگهای تزئینی	۷۶۹	۸۴۱	۹.۴	۱۳.۰
استخراج سنگ لاشه	۷۲۰	۸۰۷	۱۲.۱	۱۲.۵
استخراج سنگ بالاست	۹	۸	-۱۱/۱	۰.۱
استخراج سنگ آهک	۶۷۵	۷۰۱	۳.۹	۱۰.۹
استخراج سنگ گچ	۲۸۲	۳۰۰	۶.۴	۴.۷
استخراج کائولن و خاک نسوز	۲۲۵	۲۷۳	۲۱.۳	۴.۲
استخراج دولومیت	۳۶	۴۰	۱۱.۱	۰.۶
استخراج بنتونیت و گل سرشوی	۷۵	۹۵	۲۶.۷	۱.۵
استخراج خاک رس	۱۰	۲۷	۱۷۰.۰	۰.۴
استخراج باریت	۸۵	۹۶	۱۲.۹	۱.۵
استخراج سولفات استرونیوم و بر	۱۸	۲۲	۲۲.۲	۰.۳
استخراج سولفات سدیم	۵	۷	۴۰.۰	۰.۱
استخراج خاک سرخ وزرد	۶	۵	-۱۶/۷	۰.۱
استخراج فلورین	۲۱	۲۲	۴.۸	۰.۳
استخراج فسفات، پتاس و ید و ...	۵	۵	-	۰.۱
استخراج نمک	۸۰	۸۸	۱۰.۰	۱.۴
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۱۹	۳۰	۵۷.۹	۰.۵
استخراج سیلیس	۱۸۸	۲۰۳	۸.۰	۳.۱
استخراج پوکه معدنی	۹۴	۹۸	۴.۳	۱.۵
استخراج فلدسپات	۱۲۴	۱۵۰	۲۱.۰	۲.۳
استخراج تالک	۱۳	۱۸	۳۸.۵	۰.۳
استخراج سایر مواد معدنی	۵۴	۶۰	۱۱/۱	۰.۹

جدول ۳- تعداد معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب استان ۱۴۰۱-۱۴۰۲

استان	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲	درصد تغییر	سهم از کل (%)
کل کشور	۵۷۶۱	۶۴۵۱	۱۲.۰	۱۰۰/۰
آذربایجان شرقی	۲۷۹	۲۶۱	-۶.۵	۴.۰
آذربایجان غربی	۲۱۰	۱۸۹	-۱۰.۰	۲.۹
اردبیل	۹۳	۸۶	-۷.۵	۱.۳
اصفهان	۳۱۱	۴۱۸	۳۴.۴	۶.۵
البرز	۶۰	۶۱	۱.۷	۰.۹
ایلام	۴۹	۴۹	۰.۰	۰.۸
بوشهر	۱۵۰	۱۴۲	-۵.۳	۲.۲
تهران	۹۸	۱۲۴	۲۶.۵	۱.۹
چهارمحال و بختیاری	۱۰۷	۱۱۶	۸.۴	۱.۸
خراسان جنوبی	۲۵۴	۳۱۰	۲۲.۰	۴.۸
خراسان رضوی	۵۰۲	۶۳۲	۲۵.۹	۹.۸
خراسان شمالی	۱۰۱	۹۷	-۴.۰	۱.۵
خوزستان	۱۳۱	۱۲۹	-۱.۵	۲.۰
زنجان	۲۲۱	۲۴۱	۹.۰	۳.۷
سمنان	۳۷۳	۴۲۳	۱۳.۴	۶.۶
سیستان و بلوچستان	۱۴۷	۱۹۵	۳۲.۷	۳.۰
فارس	۳۵۹	۴۳۷	۲۱.۷	۶.۸
قزوین	۱۳۱	۱۶۱	۲۲.۹	۲.۵
قم	۱۲۷	۱۲۰	-۵.۵	۱.۹
کردستان	۱۶۳	۱۷۴	۶.۷	۲.۷
کرمان	۲۸۴	۲۹۴	۳.۵	۴.۶
کرمانشاه	۸۴	۱۲۲	۴۵.۲	۱.۹
کهگیلویه و بویراحمد	۷۸	۹۰	۱۵.۴	۱.۴
گلستان	۹۷	۱۱۵	۱۸.۶	۱.۸
گیلان	۴۳	۴۶	۷.۰	۰.۷
لرستان	۱۲۱	۱۳۰	۷.۴	۲.۰
مازندران	۱۰۶	۱۰۸	۱.۹	۱.۷
مرکزی	۳۱۹	۳۳۶	۲.۲	۵.۱
هرمزگان	۲۳۶	۲۸۵	۲۰.۸	۴.۴
همدان	۱۸۵	۱۹۲	۳.۸	۳.۰
یزد	۳۴۲	۳۷۷	۱۰.۲	۵.۸

جدول ۴- تعداد شاغلان معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب فعالیت ۱۴۰۱-۱۴۰۲

شرح	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲	درصد تغییر	سهم از کل (%)
کل بخش معدن	۱۳۳۹۶۲	۱۴۴۰۸۷	۷.۶	۱۰۰/۰
استخراج زغال سنگ خشک	۱۵۶۹۸	۱۵۶۷۱	-۰.۲	۱.۰۹
استخراج سنگ آهن	۳۶۴۹۹	۳۹۶۵۵	۸.۶	۲۷.۵
استخراج سنگ سرب و روی	۵۱۵۳	۵۱۰۲	-۱	۳.۵
استخراج سنگ طلا	۲۳۵۳	۲۹۱۴	۲۳.۸	۲.۰
استخراج سنگ مس	۱۷۴۴۷	۲۰۳۱۱	۱۶.۴	۱۴.۱
استخراج سنگ کرومیت	۲۰۲۷	۱۷۱۱	-۱۵.۶	۱.۲
استخراج سنگ منگنز	۶۶۵	۸۰۰	۲۰.۳	۰.۶
استخراج بوکسیت	۱۱۰۵	۹۹۶	-۹.۹	۰.۷
استخراج سنگ نیکل، آنتیموان و تیتانیوم	۳۵	۸۷	۱۴۸.۶	۰.۱
استخراج شن و ماسه	۱۶۰۹۲	۱۷۷۳۸	۱۰.۲	۱۲.۳
استخراج سنگهای تزئینی	۱۲۹۳۴	۱۳۴۰۱	۳.۶	۹.۳
استخراج سنگ لاشه	۴۴۷۱	۴۹۹۶	۱۱.۷	۳.۵
استخراج سنگ بالاست	۶۷	۵۸	-۱۳.۴	۰.۰
استخراج سنگ آهک	۸۲۶۷	۸۴۸۰	۲.۶	۵.۹
استخراج سنگ گچ	۲۲۵۳	۲۱۱۴	-۶.۲	۱.۵
استخراج کائولن و خاک نسوز	۱۹۰۳	۲۱۴۶	۱۲.۸	۱.۵
استخراج دولومیت	۳۰۵	۳۴۶	۱۳.۴	۰.۲
استخراج بنتونیت و گل سرشوی	۳۷۳	۴۵۵	۲۲	۰.۳
استخراج خاک رس	۴۶	۱۶۴	۲۵۶.۵	۰.۱
استخراج باریت	۶۱۶	۶۷۲	۹.۱	۰.۵
استخراج سولفات استرونیوم و بر	۲۹۱	۳۰۱	۳.۴	۰.۲
استخراج سولفات سدیم	۱۴۶	۱۵۱	۳.۴	۰.۱
استخراج خاک سرخ وزرد	۲۹	۲۰	-۳۱	۰.۰
استخراج فلورین	۳۴۲	۳۲۳	-۵.۶	۰.۲
استخراج فسفات، پتاس و ید و ...	۱۹۴	۳۸۳	۹۷.۴	۰.۳
استخراج نمک	۷۶۰	۶۸۰	-۱۰.۵	۰.۵
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۳۰۶	۲۹۶	-۳.۳	۰.۲
استخراج سیلیس	۱۳۸۸	۱۶۴۰	۱۸.۲	۱.۱
استخراج پوکه معدنی	۶۸۰	۶۶۶	-۲.۱	۰.۵
استخراج فلدسپات	۸۱۷	۹۱۹	۱۲.۵	۰.۶
استخراج تالک	۶۷	۷۵	۱۱.۹	۰.۱
استخراج سایر مواد معدنی	۶۳۴	۸۱۶	۲۸.۷	۰.۶

جدول ۵- تعداد شاغلان معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب استان ۱۴۰۱-۱۴۰۲

استان	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲	درصد تغییر	سهم از کل (%)
کل کشور	۱۳۳۹۶۲	۱۴۴۰۸۷	۷.۶	۱۰۰/۰
آذربایجان شرقی	۷۲۸۰	۸۹۹۳	۲۳.۵	۶.۲
آذربایجان غربی	۲۸۱۷	۲۶۳۷	-۶.۴	۱.۸
اردبیل	۶۰۴	۵۴۸	-۹.۳	۰.۴
اصفهان	۵۹۸۸	۷۶۹۴	۲۸.۵	۵.۳
البرز	۸۸۲	۹۵۶	۸.۴	۰.۷
ایلام	۴۷۶	۴۸۷	۲.۳	۰.۳
بوشهر	۱۱۲۹	۱۰۶۵	-۵.۷	۰.۷
تهران	۱۶۵۱	۱۹۵۸	۱۸.۶	۱.۴
چهارمحال و بختیاری	۵۴۲	۹۱۵	۶۸.۸	۰.۶
خراسان جنوبی	۹۳۲۲	۹۷۵۴	۴.۶	۶.۸
خراسان رضوی	۷۹۱۲	۹۰۳۱	۱۴.۱	۶.۳
خراسان شمالی	۱۵۴۵	۱۵۵۴	۰.۶	۱.۱
خوزستان	۱۷۸۰	۱۵۷۹	-۱۱.۳	۱.۱
زنجان	۲۹۵۵	۲۹۴۸	-۰.۲	۲.۰
سمنان	۴۹۴۶	۵۱۸۲	۴.۸	۳.۶
سیستان و بلوچستان	۲۴۰۴	۲۹۱۱	۲۱.۱	۲.۰
فارس	۷۹۲۲	۸۴۳۸	۶.۵	۵.۹
قزوین	۹۸۸	۱۱۱۲	۱۲.۶	۰.۸
قم	۱۰۶۸	۱۰۴۲	-۲.۴	۰.۷
کردستان	۱۸۵۲	۱۹۵۴	۵.۵	۱.۴
کرمان	۳۲۶۴۱	۳۴۲۸۷	۵.۰	۲۳.۸
کرمانشاه	۱۱۵۹	۱۲۵۱	۷.۹	۰.۹
کهگیلویه و بویراحمد	۶۲۸	۷۰۸	۱۲.۷	۰.۵
گلستان	۲۱۴۷	۲۵۱۶	۱۷.۲	۱.۷
گیلان	۵۱۰	۵۴۸	۷.۵	۰.۴
لرستان	۲۲۴۹	۲۲۹۲	۱.۹	۱.۶
مازندران	۳۷۱۴	۴۱۲۱	۱۱.۰	۲.۹
مرکزی	۴۵۲۶	۴۸۸۴	۷.۹	۳.۴
هرمزگان	۲۸۱۸	۲۷۰۹	-۳.۹	۱.۹
همدان	۱۷۹۸	۱۹۲۹	۷.۳	۱.۳
یزد	۱۷۷۰۹	۱۸۰۸۲	۲.۱	۱۳.۵



جدول ۶- ارزش افزوده معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب فعالیت ۱۴۰۲-۱۴۰۱ (میلیارد ریال)

شرح	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲	درصد تغییر	سهم از کل (%)
کل بخش معدن	۲۶۱۷۱۵۳	۳۴۳۳۹۶۴	۳۱.۲	۱۰۰/۰
استخراج زغال سنگ خشک	۶۲۱۵۷	۸۴۰۱۵	۳۵.۲	۲.۴
استخراج سنگ آهن	۱۴۵۸۷۳۸	۱۸۵۴۸۴۳	۲۷.۲	۵۴.۰
استخراج سنگ سرب و روی	۳۱۷۶۲۶	۱۸۱۱۵۱	-۴۳.۰	۵.۳
استخراج سنگ طلا	۲۶۲۶۱	۳۷۸۹۵	۴۴.۳	۱.۱
استخراج سنگ مس	۴۹۳۳۲۵	۸۵۴۳۱۹	۷۳.۲	۲۴.۹
استخراج سنگ کرومیت	۵۵۴۹	۸۶۷۶	۵۶.۴	۰.۳
استخراج سنگ منگنز	۳۲۶۱	۵۰۲۳	۵۴.۰	۰.۱
استخراج بوکسیت	۳۷۴۵	۷۳۹۲	۹۷.۴	۰.۲
استخراج سنگ نیکل، آنتیموان و تیتانیوم	۱۳۰	۱۱۲۰	۷۶۱.۵	۰.۰
استخراج شن و ماسه	۶۱۳۶۳	۱۰۶۴۵۰	۷۳.۵	۳.۱
استخراج سنگهای تزئینی	۶۴۱۶۹	۹۵۵۹۳	۴۹.۰	۲.۸
استخراج سنگ لاشه	۱۳۳۴۹	۲۶۰۴۹	۹۶.۶	۰.۸
استخراج سنگ بالاست	۱۹۶	۳۰۲	۵۴.۱	۰.۰
استخراج سنگ آهک	۴۶۶۶۱	۷۴۳۱۴	۵۹.۳	۲.۲
استخراج سنگ گچ	۹۰۶۱	۱۱۷۴۰	۲۹.۶	۰.۳
استخراج کائولن و خاک نسوز	۱۲۴۸۷	۱۷۱۹۳	۳۷.۷	۰.۵
استخراج دولومیت	۸۳۱	۳۳۳۹	۳۰۱.۸	۰.۱
استخراج بنتونیت و گل سرشوی	۹۷۵	۲۰۱۳	۱۰۶.۵	۰.۱
استخراج خاک رس	۱۱۰	۷۸۵	۶۱۳.۶	۰.۰
استخراج باریت	۱۷۴۳	۴۹۹۳	۱۸۶.۵	۰.۱
استخراج سولفات استرونیوم و بر	۱۸۳۷	۱۷۶۶	-۳.۹	۰.۱
استخراج سولفات سدیم	۴۲۸۹	۵۱۷۰	۲۰.۵	۰.۲
استخراج خاک سرخ وزرد	۸۱	۴۵	-۴۴.۴	۰.۰
استخراج فلورین	۵۸۵	۸۱۴	۳۹.۱	۰.۰
استخراج فسفات، پتاس و ید و ...	۷۶۵۶	۱۱۹۸۳	۵۶.۵	۰.۳
استخراج نمک	۱۹۹۲	۳۰۱۲	۵۱.۲	۰.۱
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۲۴۵۵	۲۵۳۲	۳.۱	۰.۱
استخراج سیلیس	۹۵۰۸	۱۸۱۹۲	۹۱.۳	۰.۵
استخراج پوکه معدنی	۱۶۳۸	۲۴۳۵	۴۸.۷	۰.۱
استخراج فلدسپات	۳۱۱۸	۷۸۶۹	۱۵۲.۴	۰.۲
استخراج تالک	۲۱۰	۲۰۲	-۳.۸	۰.۰
استخراج سایر مواد معدنی	۲۱۴۵	۲۷۳۹	۲۷/۷	۰.۱

جدول ۷- ارزش افزوده معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب استان ۱۴۰۲-۱۴۰۱ (میلیارد ریال)

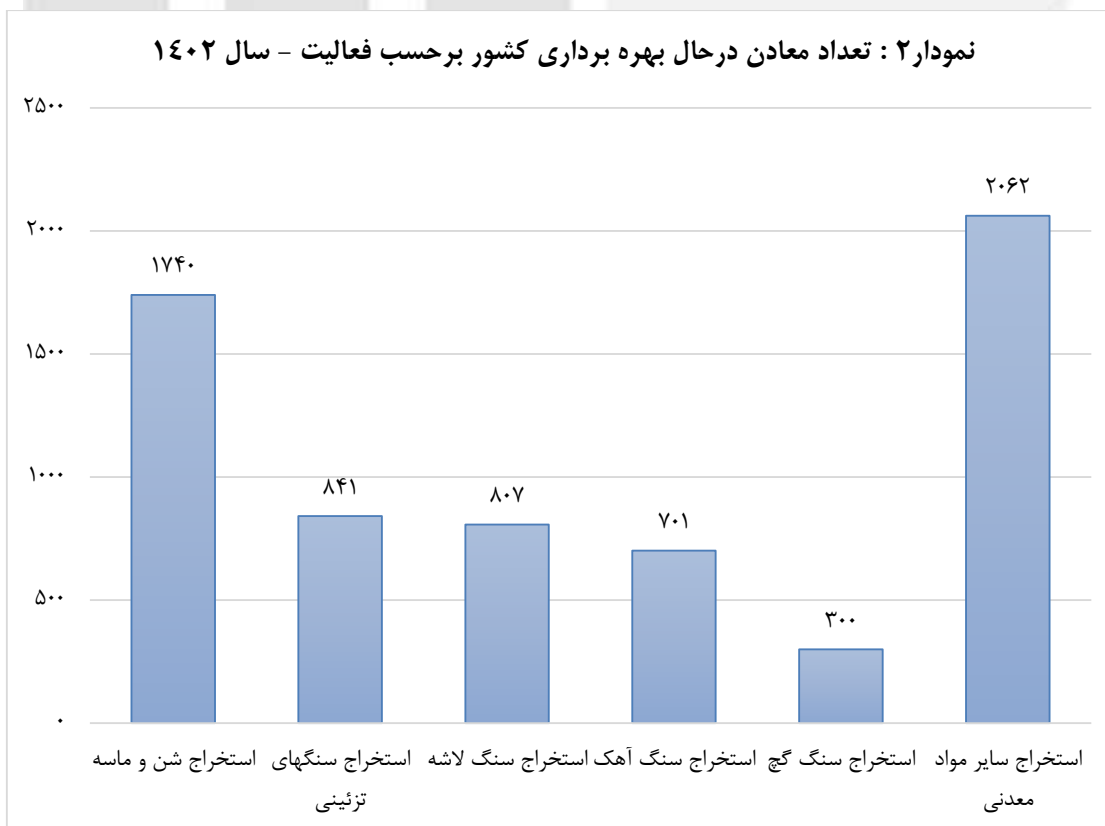
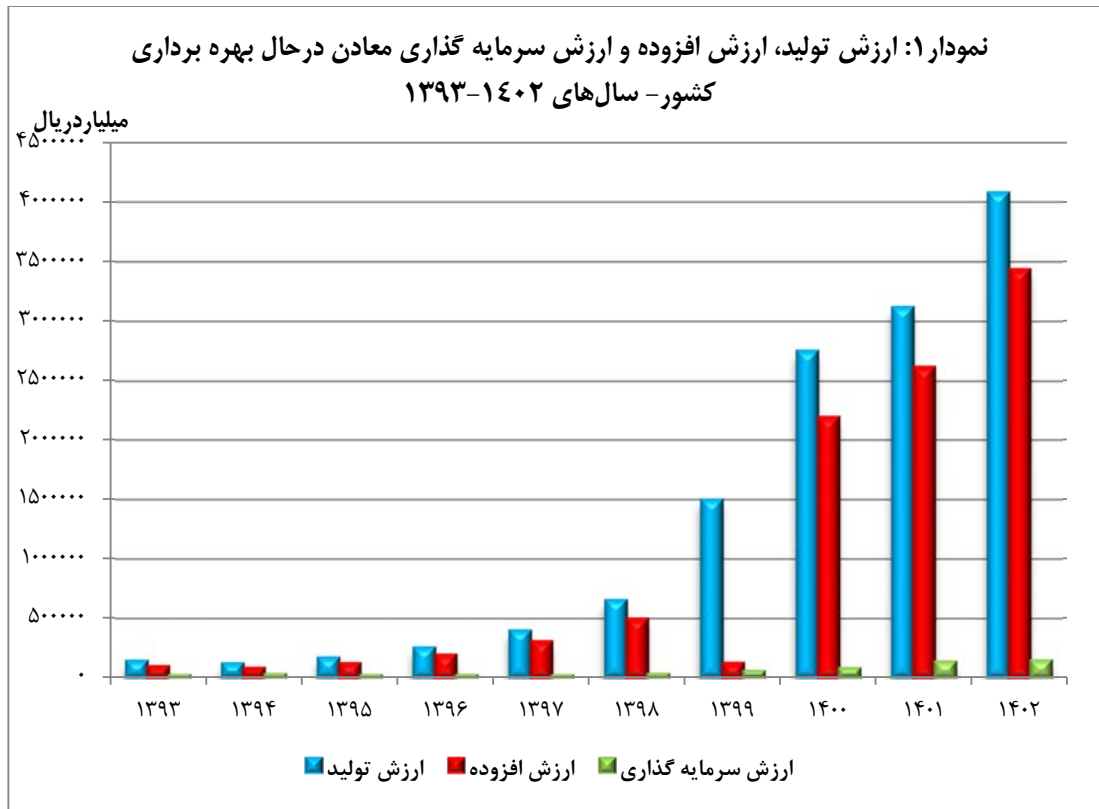
استان	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲	درصد تغییر	سهم از کل (%)
کل کشور	۲۶۱۷۱۵۳	۳۴۳۳۹۶۴	۳۱.۳	۱۰۰/۰
آذربایجان شرقی	۱۸۱۳۵۷	۲۱۲۰۶۹	۱۶.۹	۶.۲
آذربایجان غربی	۱۶۴۱۹	۲۳۰۳۰	۴۰.۳	۰.۷
اردبیل	۱۸۱۱	۲۲۵۷	۲۴.۶	۰.۱
اصفهان	۲۷۱۲۱	۶۹۸۸۸	۱۵۷.۷	۲.۰
البرز	۶۲۴۱	۱۱۷۱۰	۸۷.۶	۰.۳
ایلام	۱۸۷۹	۳۱۴۷	۶۷.۵	۰.۱
بوشهر	۳۶۵۲	۵۳۶۶	۴۶.۹	۰.۲
تهران	۱۱۲۰۹	۱۷۳۱۸	۵۴.۵	۰.۵
چهارمحال و بختیاری	۱۶۱۳	۶۹۰۷	۳۲۸.۲	۰.۲
خراسان جنوبی	۴۷۹۶۱	۶۷۶۵۲	۴۱.۱	۲.۰
خراسان رضوی	۲۴۷۱۱۹	۳۰۰۰۵۹	۲۱.۴	۸.۷
خراسان شمالی	۵۶۷۹	۸۴۴۰	۴۸.۶	۰.۲
خوزستان	۵۷۳۷	۸۴۹۹	۴۸.۱	۰.۲
زنجان	۱۲۴۹۵۷	۱۱۲۳۳۷	-۱۰.۱	۳.۳
سمنان	۱۹۵۴۱	۲۴۴۳۶	۲۵	۰.۷
سیستان و بلوچستان	۹۵۶۷	۱۶۶۶۲	۷۴.۲	۰.۵
فارس	۳۴۱۶۰	۴۶۵۳۱	۳۶.۲	۱.۴
قزوین	۳۸۹۲	۶۵۹۲	۶۹.۴	۰.۲
قم	۴۸۱۰	۶۷۳۵	۴۰	۰.۲
کردستان	۳۶۴۲۹	۶۱۸۶۶	۶۹.۸	۱.۸
کرمان	۱۱۰۰۴۴۸	۱۵۰۳۲۸۵	۳۶.۶	۴۳.۸
کرمانشاه	۶۷۹۳	۱۰۴۰۴	۵۳.۲	۰.۳
کهگیلویه و بویراحمد	۴۴۷۳	۹۸۹۶	۱۲۱.۲	۰.۳
گلستان	۱۱۹۸۲	۲۰۸۴۳	۷۴	۰.۶
گیلان	۳۲۵۶	۵۲۰۳	۵۹.۸	۰.۲
لرستان	۱۱۹۲۵	۱۷۷۰۶	۴۸.۵	۰.۵
مازندران	۱۳۳۳۰	۲۲۹۶۸	۷۳.۶	۰.۷
مرکزی	۷۸۶۰۲	۱۰۸۷۲۴	۳۸.۳	۳.۲
هرمزگان	۱۳۷۰۵	۲۴۰۱۱	۷۵.۲	۰.۷
همدان	۱۵۲۸۱	۲۱۵۵۸	۴۱.۱	۰.۶
یزد	۵۶۶۳۰۴	۶۷۷۸۶۶	۱۹.۷	۱۹.۷

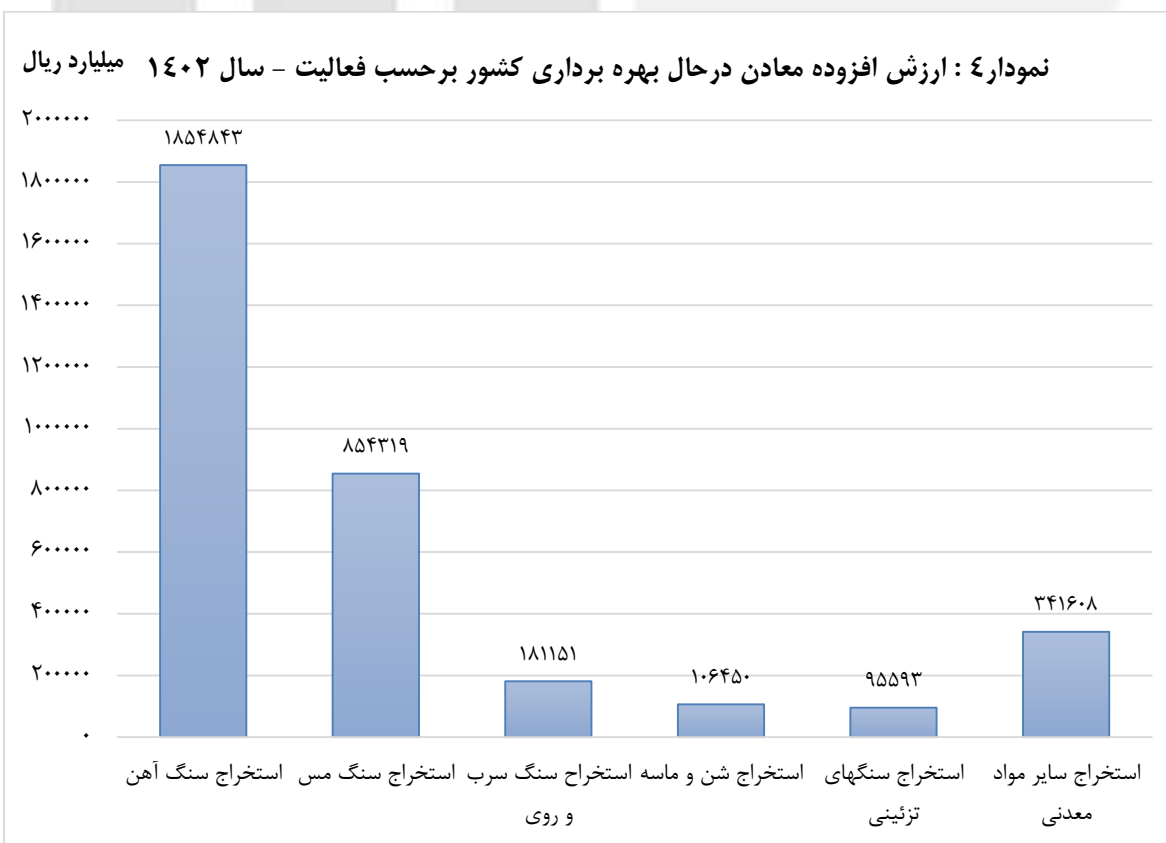
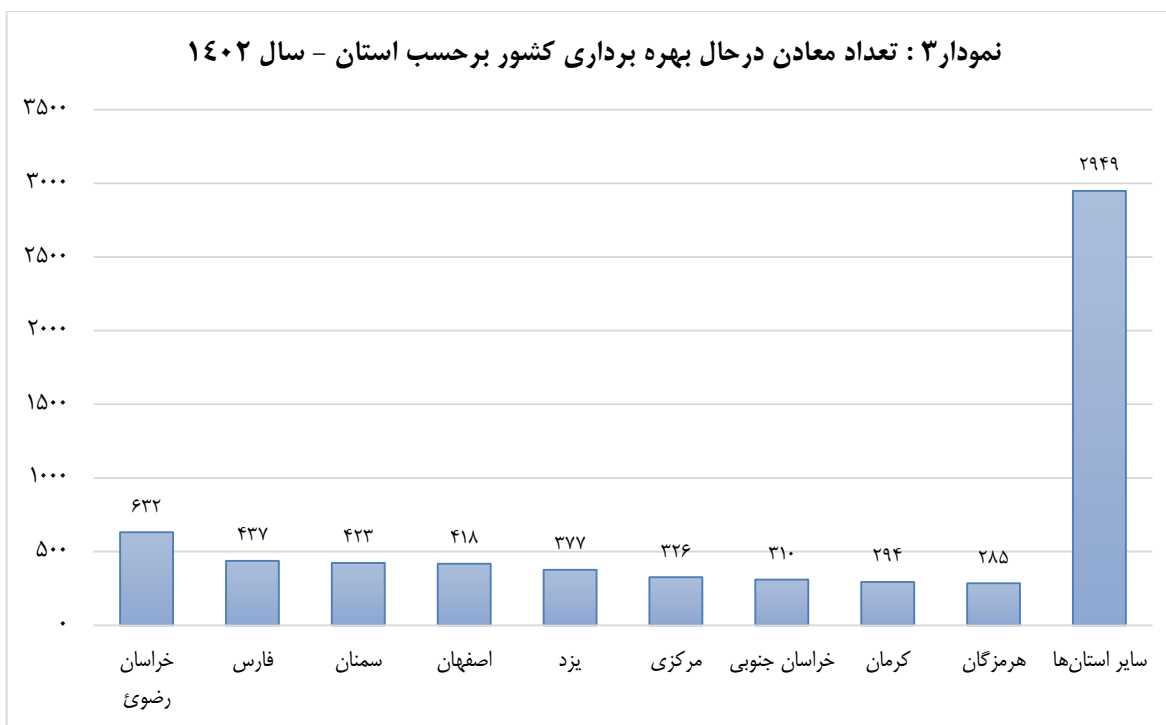
جدول ۸- ارزش سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب فعالیت ۱۴۰۲-۱۴۰۱ (میلیارد ریال)

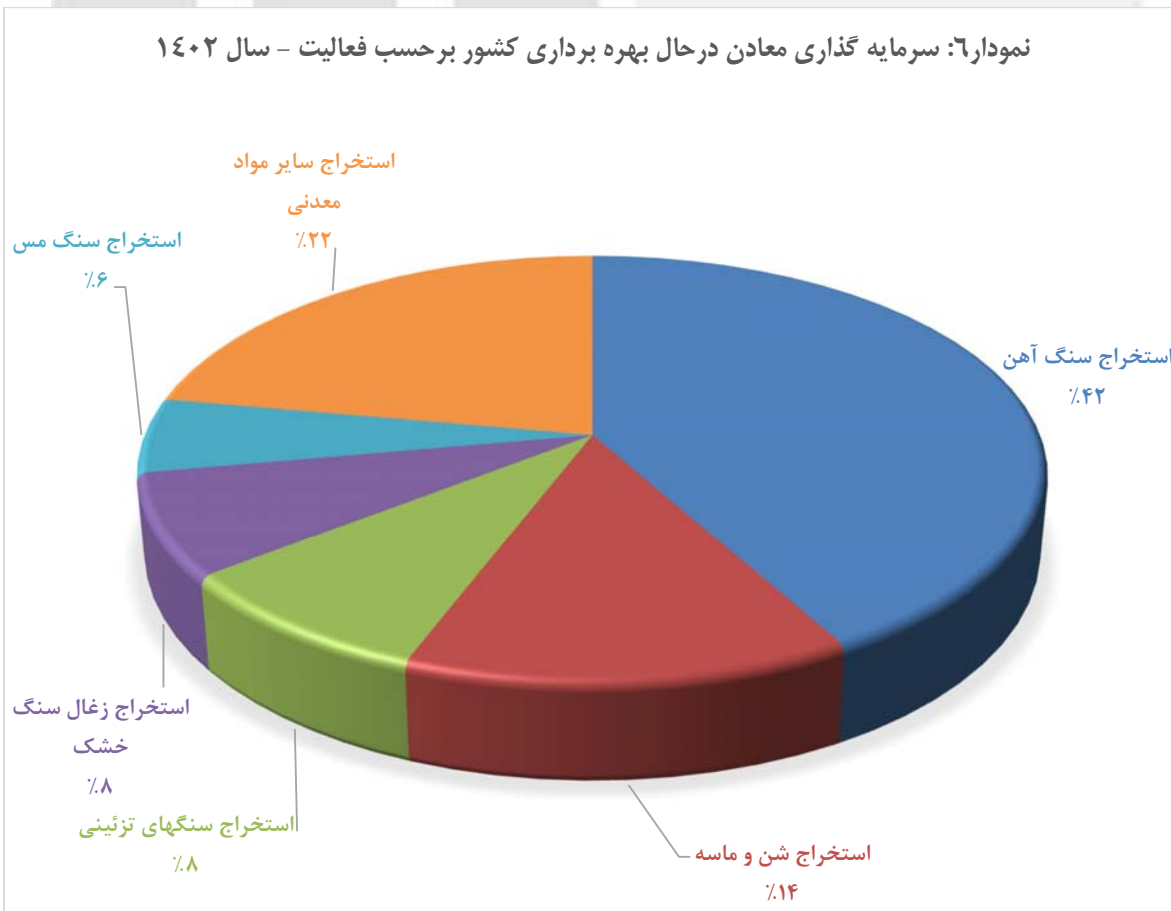
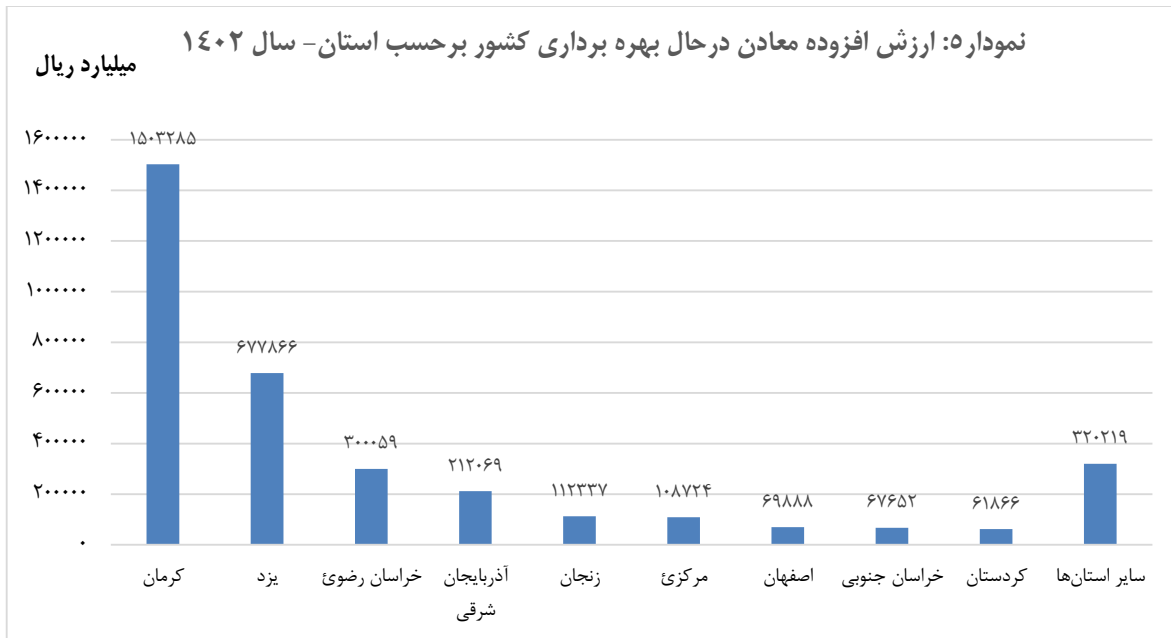
شرح	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲	درصد تغییر
کل بخش معدن	۱۳۳۴۱۲	۱۴۴۵۱۶	۸.۳
استخراج زغال سنگ خشک	۷۵۶۷	۱۱۱۸۹	۴۷.۹
استخراج سنگ آهن	۵۷۲۰۹	۶۰۶۱۳	۶.۰
استخراج سنگ سرب و روی	۴۸۸۱	۲۱۴۷	-۵۶.۰
استخراج سنگ طلا	۸۲۱۸	۵۳۰۳	-۳۵.۵
استخراج سنگ مس	۶۷۵۱	۸۱۷۹	۲۱.۲
استخراج سنگ کرومیت	۱۴۲۴	۱۰۳۶	-۲۷.۲
استخراج سنگ منگنز	۴۴۳	۳۳۱	-۲۵.۳
استخراج بوکسیت	۱۶۴	۲۲۹	۳۹.۶
استخراج سنگ نیکل، آنتیموان و تیتانیوم	۲۳	۱۳۹	۵۰۴.۳
استخراج شن و ماسه	۱۲۲۶۵	۲۰۰۴۶	۶۳.۴
استخراج سنگهای تزئینی	۱۳۴۱۵	۱۲۴۳۴	-۷.۳
استخراج سنگ لاشه	۵۹۷۰	۴۴۰۸	-۲۶.۲
استخراج سنگ بالاست	۲۰	۱۷	-۱۵.۰
استخراج سنگ آهک	۵۹۱۵	۷۸۸۲	۳۳.۳
استخراج سنگ گچ	۱۳۱۵	۱۱۹۹	-۸.۸
استخراج کائولن و خاک نسوز	۱۳۴۱	۲۶۰۶	۹۴.۳
استخراج دولومیت	۱۰۵	۲۹۲	۱۷۸.۱
استخراج بنتونیت و گل سرشوی	۱۱۱	۲۸۳	۱۵۵.۰
استخراج خاک رس	۱۱	۷۸	۶۰۹.۱
استخراج باریت	۲۷۷	۶۸۶	۱۴۷.۷
استخراج سولفات استرونیوم و بر	۶۰	۸۷۷	۱۳۶۱.۷
استخراج سولفات سدیم	۱۶۱	۱۸۲	۱۳.۰
استخراج خاک سرخ وزرد	۸	۱۳	۶۲.۵
استخراج فلورین	۵۷	۶۷	۱۷.۵
استخراج فسفات، پتاس و ید و ...	۱۸۰۹	۴۷۸	-۷۳.۶
استخراج نمک	۲۷۹	۳۲۲	۱۵.۴
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۱۸۴	۴۲۷	۱۳۲.۱
استخراج سیلیس	۱۳۹۲	۱۰۷۰	-۲۳.۱
استخراج پوکه معدنی	۳۶۷	۱۰۰۲	۱۷۳.۰
استخراج فلدسپات	۱۲۸۵	۷۵۵	-۴۱.۲
استخراج تالک	۶	۱۸	۲۰۰.۰
استخراج سایر مواد معدنی	۳۸۱	۲۰۶	-۴۵/۹

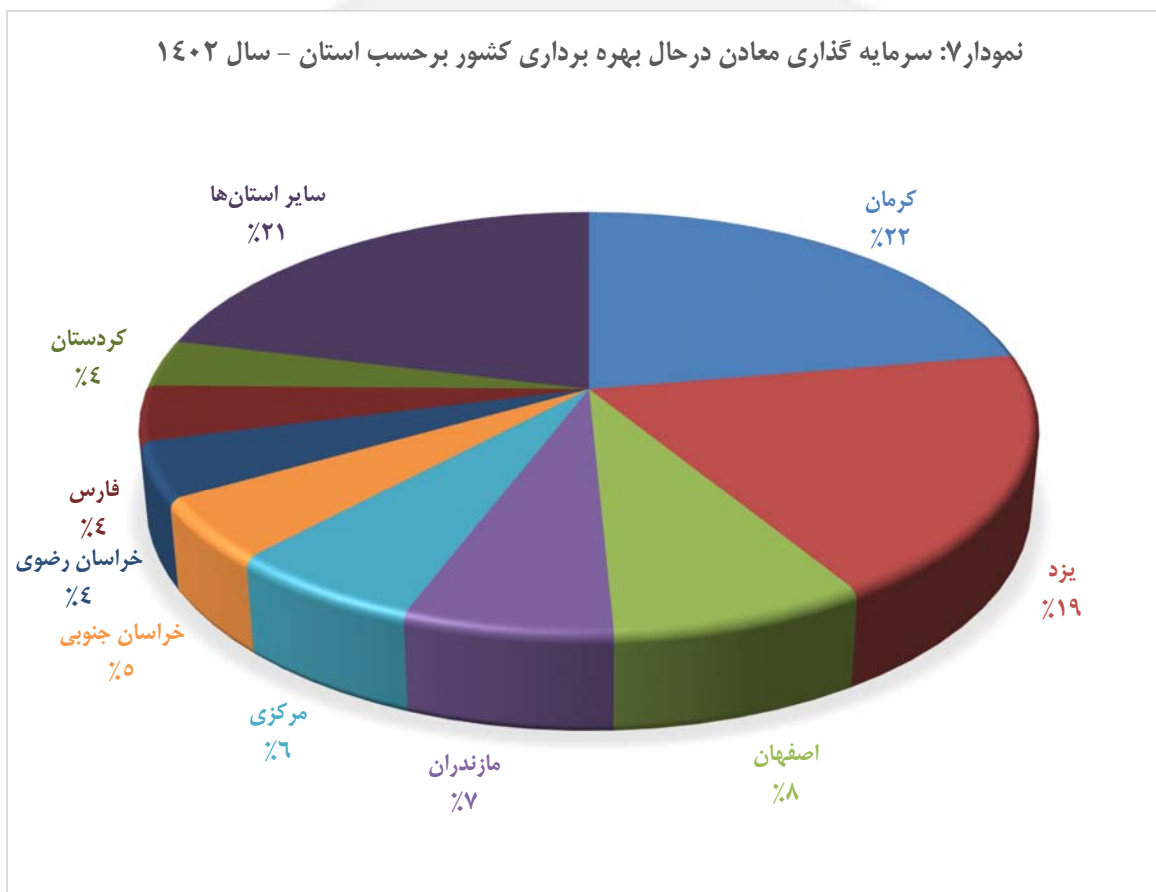
جدول ۹- ارزش سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب استان ۱۴۰۱-۱۴۰۲ (میلیارد ریال)

استان	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲	درصد تغییر
کل کشور	۱۳۳۴۱۲	۱۴۴۵۱۶	۸.۳
آذربایجان شرقی	۹۴۹۲	۳۰۳۲	-۶۸.۱
آذربایجان غربی	۱۲۰۱	۱۷۴۷	۴۵.۵
اردبیل	۱۹۰	۲۹۰	۵۲.۶
اصفهان	۵۸۸۶	۱۱۵۷۳	۹۶.۶
البرز	۱۱۷۳	۲۱۵۶	۸۳.۸
ایلام	۱۱۰	۱۱۶	۵.۵
بوشهر	۱۸۸	۴۶۳	۱۴۶.۳
تهران	۶۶۵	۱۲۵۹	۸۹.۳
چهارمحال و بختیاری	۵۰۴	۱۰۴۲	۱۰۶.۷
خراسان جنوبی	۵۰۶۵	۶۹۱۹	۳۶.۶
خراسان رضوی	۲۹۵۲	۶۲۲۸	۱۱۱.۰
خراسان شمالی	۶۶۸	۸۶۶	۲۹.۶
خوزستان	۹۷۶	۱۶۱۹	۶۵.۹
زنجان	۳۳۷۱	۲۰۶۲	-۳۸.۸
سمنان	۲۵۱۱	۱۸۹۳	-۲۴.۶
سیستان و بلوچستان	۴۶۵۰	۲۹۲۹	-۳۷.۰
فارس	۶۵۰۴	۶۱۱۴	-۶.۰
قزوین	۸۵۲	۱۲۲۳	۴۳.۵
قم	۴۱۰	۳۵۵	-۱۳.۴
کردستان	۴۷۹۲	۵۱۸۷	۸.۲
کرمان	۱۴۹۱۶	۳۲۲۱۷	۱۱۶.۰
کرمانشاه	۷۶۴	۱۳۸۱	۸۰.۸
کهگیلویه و بویراحمد	۴۵۲	۶۴۳	۴۲.۳
گلستان	۲۱۵۰	۸۴۴	-۶۰.۷
گیلان	۵۲۲	۸۸	-۷۰.۱
لرستان	۱۴۰۳	۲۱۵۶	۵۳.۷
مازندران	۵۱۴۰	۹۴۷۹	۸۴.۴
مرکزی	۱۱۸۷۳	۸۸۹۹	-۲۵.۰
هرمزگان	۱۷۷۸	۲۳۸۴	۳۴.۱
همدان	۲۰۳۹	۱۱۷۷	-۴۲.۳
یزد	۴۰۲۱۵	۲۷۳۷۶	-۳۱.۹









### توضیحات ضروری

- در تدوین و انتشار این نشریه از طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌های اقتصادی (I.S.I.C) ویرایش چهارم استفاده شده است.
- در مورد معدانی که فعالیت‌های معدنی و صنعتی توأم در محل معدن انجام شده است، اطلاعات مربوط به فعالیت‌های معدنی تفکیک و در نتایج طرح منظور شده است.
- اطلاعات مربوط به صادرات مستقیم فقط شامل ارزش فروش بدون واسطه توسط معدن به خارج از کشور است.
- تمامی ارزش‌های داده، ستانده و افزوده، تولید، سرمایه‌گذاری، صادرات مستقیم و جبران خدمات در این نشریه به قیمت‌های جاری محاسبه شده‌اند.